

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

İLAHİYAT
FAKÜLTESİ
DERGİSİ

ISSN: 1301-0522 | Cilt:65 • Sayı:1 • Yıl: 2024

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF THE FACULTY OF DIVINITY OF ANKARA UNIVERSITY

Cilt/Volume: 65 Sayı/Issue: 1 (Mayıs/May 2024)

(ISSN: 1301-0522 • e-ISSN: 1309-2057)

YAYINLAYAN KURUM VE SAHİBİ/PUBLISHING INSTITUTION AND OWNER

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi adına/on behalf of Ankara University Faculty of Divinity
İrfan Aycan (Dekan/Dean)

EDİTÖR/EDITOR IN CHIEF

Muzaffer Tan, Ankara Üniversitesi, Türkiye

EDİTÖRLER KURULU/EDITORIAL BOARD

Abdulvahap Kösesoy, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Türkiye

Ahmet Erkan, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Ali Avcu, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye

Ayman Shihadeh, Soas University of London, UK

Cemil Kutlutürk, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Cihat Ekiz, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Esmâ Türkmén, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Fatma Çapcıoğlu, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Hadi Ensar Ceylan, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Hakan Balta, Ankara Üniversitesi, Türkiye

İbrahim Fidan, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Mahmut Ay, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Mehmet Akif Koç, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Metin Bozan, Dicle Üniversitesi, Türkiye

Muhammed Enes Avcı, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Müberra Aygündüz, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Ömer Özsoy, Goethe-Universität Frankfurt, Germany

Samet Tengiz, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Suat Koca, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Thomas Bauer, University of Münster, Germany

Tuba Nur Umut, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Walid Saleh, University of Toronto, Canada

Yusuf Kabahasanođlu, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Zehra Erşahin, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye

DİL EDİTÖRLERİ/LANGUAGE EDITORS

İbrahim Fidan, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Recep Gürkan Göktaş, Ankara Üniversitesi, Türkiye

DANIŐMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Abdulkader Tayob**, University of Cape Town, South Africa
Abdulkadir Dündar, Yozgat Bozok Üniversitesi, Türkiye
Abdülmecit İslamođlu, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Adem Arıkan, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Ahmed Cahid Haksever, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Ahmed El-Shamsy, The University of Chicago, US
Amidu Olekan Sanni, Fountain University, Nigeria
Ayşe Zıőan Furat, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Baki Adam, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Bilal Orfali, American University of Beirut, Lebanon
Bünyamin Erul, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Celal Türer, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Edward Ryan Moad, Qatar University, Qatar
Eyüp Öztürk, Trabzon Üniversitesi, Türkiye
Fadıl Ayđan, Siirt Üniversitesi, Türkiye
Fatih Koca, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Georg Gasser, Universität Innsbruck, Austria
Hanifi Şahin, Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Hayrettin Yücesoy, Washington University in St. Louis, US
Hikmet Yaman, Marmara Üniversitesi, Türkiye
Himmet Taşkömür, Harvard University, US
Hüseyin Yılmaz, George Mason University, US
İhsan Toker, Ankara Üniversitesi, Türkiye
İsmail Çalıőkan, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Judith Pfeiffer, Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Germany
Kenan Özçelik, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
Konrad Hirschler, Freie Universität Berlin, Germany
Lejla Demiri, Eberhard Karls Universität Tübingen, Germany
Mehmet Cüneyt Kaya, İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Mustafa Karagöz, Erciyes Üniversitesi, Türkiye
Orhan Şener Kolođlu, Bursa Uludađ Üniversitesi, Türkiye
Osman Aydınlı, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Osman Güman, Sakarya Üniversitesi, Türkiye
Recep Kılıç, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Reza Pourjavady, Otto-Friedrich-Universität Bamberg, Germany
Servet Bayındır, İstanbul Üniversitesi, Türkiye

DİZİNLENME BİLGİLERİ/INDEXED BY

- Index Islamicus** (1955'ten itibaren / since 1955)
DOAJ (2009'dan itibaren / since 2009)
ULAKBİM TR Dizin (2010'dan itibaren / since 2010)
Atla Religion Database (2016'dan itibaren / since 2016)
SCOPUS (2019'dan itibaren / since 2019)
EBSCO CEEAS (2020'den itibaren / since 2020)

ONLİNE YAYIN TARİHİ/ONLINE RELEASE DATE

31 Mayıs / May 2024

İLETİŐİM ADRESİ/CORRESPONDENCE

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 06500 Beşevler - Ankara
Telefon: +90 312 212 68 00 dah./ext. 1242 Fax: +90 312 213 00 03
E-mail: iladergi@ankara.edu.tr URL: <https://dergipark.org.tr/auifd>

GENEL BİLGİLER/GENERAL INFORMATION

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi kör hakemlik sisteminin uygulandığı akademik bir dergidir. 1952 yılında yayın hayatına başlamış ve Türkiye’de ilahiyat alanında uzunca bir süre tek akademik dergi olarak faaliyet göstermiştir. İlk sayısından itibaren akademik vasfını hiçbir zaman kaybetmemiş, Türkiye’de ilahiyat alanında doğru bilginin ve akademik ilmi üslubun tesis edilmesinde öncü rol oynamıştır. *Dergi*, yetmiş yıl boyunca Türkiye’de ilahiyat sahasının alt disiplinlerinde faaliyet göstermiş çok sayıda akademisyen tarafından kaleme alınan geniş bir yazı arşivine sahiptir. *Dergi*, niteliği ilke edinmiş bir dergidir; halen bu ilke doğrultusunda yılda iki kez (Mayıs, Kasım) yayınlanmaktadır.

Journal of the Faculty of Divinity of Ankara University is a peer-reviewed open-access academic journal published continuously since 1952. It is the oldest continuously published academic journal in the fields of Islamic and religious studies (*ilahiyat*) in Turkey and one of the oldest in the entire Islamic world. Articles published in earlier decades were some of the first modern academic studies in various sub-disciplines of Islamic and religious studies in Turkey. *The Journal* played the most significant role in establishing an academic style in modern Turkish *ilahiyat* studies and it has been one of the leading and the most respected journals in its field since its establishment. *The Journal* is published twice a year (May, November).

AMAÇ/AIM

Derginin öncelikli amacı, ilahiyat ve sosyal bilimler alanında gerçekleştirilmiş nitelikli ve özgün çalışmaları akademik çevrelerin dikkatine sunmak, akademik bilginin üretilmesine ve yayılmasına olanak sağlamaktır. Bu kapsamda ilahiyat alanında oluşmuş bilgi birikiminin değerlendirilmesi, geliştirilmesi, yeni ve özgün fikirler üretilmesi amaçlanmaktadır.

The Journal is dedicated to bringing to the attention of the international scholarly community well-written original research articles by qualified specialists in Islamic and religious studies, thereby providing a forum to share and discuss new academic findings and supporting the development of new scholarly approaches and problematics.

KAPSAM/SCOPE

Dergi, belirlediği ve kendi platformunda ilan ettiği yayın ilkeleriyle uyumlu olduğu sürece akademik bilginin her türlü versiyonuna alan açmaktadır. Bu çerçevede araştırma makalesinin yanı sıra araştırma notu, söyleşi, kitap ve toplantı değerlendirmesi ve vefa notu gibi farklı yazı türleri de kabul edilmektedir. *Dergide*, Türkiye’deki İlahiyat Fakültelerinde bulunan bütün bilim alanlarıyla ilgili Türkçe, Arapça, Farsça, İngilizce, Almanca ve Fransızca dillerinde makaleler değerlendirmeye alınmaktadır.

The Journal publishes articles, research notes, book and conference reviews, interviews, and tributary notes related to any subdiscipline of Islamic and religious studies taught at the Faculty. These include historical studies and modern interpretations of Qur’anic studies, hadith, fiqh, kalam, Sufism, Islamic history, Islamic intellectual tradition as well as religious and philosophical studies. *The Journal* considers articles in Turkish, English, and Arabic, and occasionally publishes papers in Persian, German, and French.

TELİF/COPYRIGHT

Dergide yayımlanan makalelerin ilim ve dil yönünden sorumluluğu yazarlarına aittir. Fikirlerden editörler sorumlu tutulamazlar. Makalelerde belirtilen görüşler, zorunlu olarak *Derginin* görüşlerini yansıtmazlar. *Dergi*, kamuoyunda serbestçe araştırma yapmanın daha büyük bir küresel bilgi alışverişini desteklediği ilkesine dayanarak içeriğine doğrudan açık erişim sağlar. Bilimsel etik ve kurallara uygun olarak atuf yapılması şartıyla, dergide yayımlanan hakem değerlendirmesinden geçmiş bilimsel literatüre serbestçe erişilebilmesini ve her türlü yasal amaç için kullanılabilmesini kabul eder.

Opinions expressed in *the Journal* belong solely to the authors and do not necessarily represent those of *the Journal*. *The Journal* provides immediate open access to its content on the principle that making research freely available to the public supports a greater global exchange of knowledge. On condition that proper citation of references is provided in accordance with scientific ethics and rules, that the peer-reviewed and published scientific literature can be accessed and used for any legal purposes via internet without any financial, legal and technical obstacles.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF THE FACULTY OF DIVINITY OF ANKARA UNIVERSITY

Cilt/Volume: 65 Sayı/Issue: 1 (Mayıs/May 2024)

(ISSN: 1301-0522 • e-ISSN: 1309-2057)

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Araştırma Makaleleri/Research Articles

- Dinî-Sosyokültürel Yakınlığın Çatışma Dinamiklerine ve Toplumsal Uyum Sürecine Etkisi:
Altındağ Olayları Örneği
*The Effect of Religious-Sociocultural Proximity on Conflict Dynamics and Social Cohesion
Process: The Case of Altındağ Incidents*
RAMAZAN ÇINAR, İHSAN ÇAPCIOĞLU 1-32
- Gazilere Manevi Bakım Uygulamaları ve Psikolojik Sağlık
Spiritual Care Practices and Psychological Health for Veterans
MUHAMMED TOSUN, ÖZNUR ÖZDOĞAN 33-62
- Manevi Danışmanlık Sürecinde Karşılaşılan Direnç Noktaları ve Bununla Baş Etmeye Çalışan
Manevi Danışman Yeterlilikleri
*Points of Resistance in the Spiritual Counseling Process and the Competencies of the Spiritual
Counselor Trying to Cope with It*
BÜŞRA ER ÖZDEMİR, GÜLÜŞAN GÖCEN 63-92
- Afyonkarahisar'da Leblebici Sarı es-Seyyid el-Hâc Ahmed Ağa Vakfı
Leblebici Sarı al-Sayyid al-Hâj Ahmad Agha Waqf in Afyonkarahisar
SAİM SAVAŞ, GÜL ÇİÇEK 93-120
- Typology of Hypocrites' Behaviors during the Expedition of Tabuk based on the Sûrah al-
Tawbah
Tevbe Süresine Göre Tebuk Seferi Sırasında Münafıkların Davranışlarının Tipolojisi
FERESHTEH MOTAMAD LANGRODI, FATHIYEH FATTAHIZADE 121-148
- Bir Anakronizm Örneği: el-Baqara Suresi 205. Ayeti ile er-Rûm Suresi 41. Ayetinin Çevre
Sorunlarıyla İlişkilendirilmesi
*An Example of Anachronism: Relating Verse 205 of Sûrah al-Baqara and Verse 41 of
Surah al-Rûm to Environmental Problems*
KADİR ESER 149-190
- İbn Rüşd'ün *Bidāyetu'l-Muctehid*'de Hadis Kullanımı ve Yorumu
Ibn Rushd's Use and Interpretation of Hadith in Bidāyat al-Mujtahid
ŞUAYİP SEVEN 191-231
- Mütekaddimûn Dönemi İmâmiyye Şî'ası'nda Sünnet Anlayışı: İmâmiyye'ye Göre
İmamların Sünnetinden Söz Edilebilir mi?
*The Understanding of Sunnah in the Mutaqaddimûn Period of al-Imâmiyya: Is It Possible to
Speak of the Sunnah of the Imâms according to the Imâmiyya?*
PEYMAN ÜNÜGÜR TEKİN 233-259
- An Analysis of the Debate between al-Tûsî and al-Kâtibî on Contingency Argument
et-Tûsî ve el-Kâtibî'nin İmkan Delili Münazarasının Tahlihi
MEHMET TAYFUN KÜÇÜK 261-287
- Hâdis Bir Âlemden Önce Başka Âlemlerin Var Olma İmkânı, O Âlemden Önce Zamanın
Varlığını Zorunlu Kılar mı? *Tehâfutu'l-Felâsife*'de Âlemin Kıdemi Hakkında Bir
Münazaranın Mantıksal Analizi
*Does the Possibility of the Existence of Other Worlds Before a Created (Hâdith) World Necessitate
the Existence of Time Before that World? A Logical Analysis of a Debate on the Eternity of the
World in Tahâfut al-Falâsifa*
AYŞENUR ERKEN 289-315

Arapça Sözlük Yazım Tarihinin Kâfiye Ekolünde *et-Taḳfiye*'nin Konumu
The Position of al-Taḳfiya in the Qāfiya School of History of Arabic Lexicography
İBRAHİM EMRE ÖZDOĞAN, SONER GÜNDÜZÖZ 317-339

Arapça Söz Dizimi ve Terkiḳ: Kavramsal Bir Analiz
Arabic Syntax and Composition: A Conceptual Analysis
YAKUP KIZILKAYA 341-362

Câhiliye Devri Arap Şiirinde Tutsak Kadın Algısı
The Perception of Captive Women in Arabic Poetry of Jâhiliyya
MEHMET YILMAZ 363-395

Arap Şiirinde Hayvanlar İçin Yazılmış *Mersiyeler*
Elegies Written for Animals in Arabic Poetry
FATİH YAVAŞ 397-434

Eser Değerlendirmeleri / Book Reviews

Charles Larmore. *Morality And Metaphysics*. New York: Cambridge University Press, 2021. 238 s. ISBN: 978-1108472340
RAMAZAN BAYRAKTAR 435-440

Vincent Ryan Ruggiero. *Eleştirel Düşünme İçin Bir Rehber*. Çev. Çağdaş Dedeoğlu. 3. Baskı, İstanbul: ALFA Basım Yayım Dağıtım, 2016, 366 s.
FATMA ÇAPCIOĞLU 441-446

Bilimsel Toplantı Değerlendirmesi / Conference Review

Arabic Codicology: The Islamic Manuscript Heritage in the El Escorial Collection – Fall Course 2023
ESRA GÖZELER 447-452

Vefa Notları / Tributaries

Kur'an'ın Anlaşılmasına Adanmış Bir Ömür PROF. DR. HÜSEYİN ATAY (1930-2023)
AHMET AKBULUT 453-473

Genel Yayın İlkeleri / Author Guidelines 475-478